

آب ساکن؛ پررنگی‌های عشق آسمانی

آخرین ساخته‌ی نائومی کاواسه بانوی فیلمساز ژاپنی؛ بازهم بر حفظ سنت‌ها و ارزش‌های قدیمی تاکید دارد.

همشهری آنلاین-مهدی تهرانی:

آخرین ساخته‌ی نائومی کاواسه بانوی فیلمساز ژاپنی؛ بازهم بر حفظ سنت‌ها و ارزش‌های قدیمی تاکید دارد.

در یکی از سواحل دورافتاده‌ی ژاپن به نام آمامی؛ هنوز هم سنت‌های قدیمی پابرجاست. احترام به طبیعت پیرامون نیز، یکی از اصلی‌ترین سنت‌ها نزد اهالی به شمار می‌آید.

یک شب وقتی ماه کامل است و ساحل نشینان مشغول اجرای یکی از مراسم‌های آئینی و سنتی خود هستند به ناگاه؛ کایتو پسر نوجوان محلی؛ جسد مردی را در آب مشاهده می‌کند...

کاواسه‌ی 45 ساله فیلمسازی است که هرچه ساخته؛ انگاره‌های معناشناختی و جامعه‌شناختی مردم ژاپن را روایتگری کرده‌است. جالب اینجاست که او فیلمسازی آرمانگرا هم هست. از این رو پر بیراه نیست که عمده کارهایش حتی قبل از دیدن؛ به لحاظ مفهومی مورد قضاوت قرار گیرد! اتفاقی که در کن 67 نیز روی داد و بسیاری از منتقدان قبل از اکران آب ساکن یادداشت‌هایی در باره فیلم نوشتند.

آب ساکن ساخته نائومی کاواسه

در آب ساکن (عناوین دیگر فیلم: هنوز مرطوب و دو پنجره) به مانند دیگر اثر مطرح نائومی کاواسه یعنی جنگل سوگوار محصول 2007 با طبیعت و نیروهای ماورایی آن طرفیم. در جنگل سوگوار پیام اصلی کاواسه؛ احترام و دلبستگی به طبیعت حتی در ایامی است که آدمی مورد غضب قرار گرفته است.

به زعم او؛ غضب طبیعت در صورت‌های گوناگون زلزله؛ سونامی؛ صاعقه و ... نباید آدمی را از این دلبستگی جدا کند. چرا که عشق و احترام به طبیعت تنها راه کم کردن از غصه‌ها و درد و آلام بشری است.

اما در فیلم اخیر کاواسه؛ آب ساکن بیشتر از جنگل سوگوار به زندگی فردی می‌پردازد. در واقع عشق آسمانی و عشق زمینی هر دو مورد واکاوی قرار می‌گیرند.

بیننده ابتدا با کیوکو دختر 16 ساله‌ای آشنا می‌شود که سرتاپا هنرمند است. در همسایگی خانواده‌ی کیوکو؛ پسری به نام کایتو زندگی می‌کند که اوضاع غمباری دارد. او به تنهایی از مادر جوانش که مشرف به موت است نگهداری می‌کند اما به نظر می‌رسد هیچ چیزی مانع مرگ مادر جوان و زیبای کایتو نخواهد شد...

آب ساکن ساخته نائومی کاواسه

عشق زمینی و ارتباطش با عشق آسمانی دستمایه آثار فراوانی در سینما بوده است. برخی از این آثار عمدتاً به روایت‌های ماورایی پرداخته‌اند کاری که کاواسه در آب ساکن نیز انجام داده همین است. در این بین سئوالاتی هم در فیلم مطرح می‌شود که بیانگر آلام و درد به ویژه برای پسرک سر به زیر و تنها ی ماجرا یعنی کایتو است.

با طرح این پرسش‌ها اما هرگز برایشان جوابی شاخص پیدا نمی‌کنیم. درحقیقت کاواسه مدام تکرار می‌کند که در برابر دردهای زندگی باید بیشتر از قبل خویشتن‌دار بود و به طبیعت و سنت عشق ورزید.

روایت‌های سورئال نیز در فیلم کم نیستند. برای مثال جسدی که کایتو در ساحل پیدا می‌کند ارتباط عجیبی با مادر در حال مرگ او دارد. نوع مریضی این مادر نیز هرگز شفاف عنوان نمی‌شود. اما در مقابل در برابر هر ناملایمتی؛ از زبان تمام کاراکترها می‌شنویم که باید عاشق طبیعت بود تا تسلی غم‌های زندگی دنیوی‌مان باشد! نمایش دو بز سر بریده و یا شنا کردن کایتو با یونیفرم مدرسه نیز از این دست‌نماهای سورئال اما مرتبط با داستانک‌ها هستند.

حتی عشق پاک و منزهی که برای پسرک فیلم روی می‌دهد به سختی به سرانجام می‌رسد. کایتو ابتدا به محبت‌های پاک و

بی‌شائبه کیوکو پاسخی نمی‌دهد و محو پیرامون خود است. مریضی مادر، سرگذشت او و همچنین در شرف مرگ بودن اوست که کایتو را متقاعد می‌کند؛ عشق پاک زمینی می‌تواند صور گوناگون داشته باشد.

کاواسه در آب ساکن به مانند آثار قبلی‌اش از تصویر و موسیقی فراوان بهره برده است. هاسیکن موسیقی متن بسیار تاثیرگذاری برای فیلم نوشته و اجرا کرده است. فیلمبرداری سیال و روان و حتی شاعرانه آب ساکن نیز بیننده را مجذوب طبیعت زیبای سواحل آمامی می‌نماید.

Still the Water

فیلمنامه و کارگردانی: نائومی کاواسه / زمان فیلم: 110 دقیقه / محصول ژاپن 2014 / بازیگران: نیجیرو موراکامی (کایتو)؛ چون یوشیناگا (کیوکو)